

Розділ I. Підсумки діяльності закладу за 2017-2018 навчальний рік та пріоритетні завдання на 2018-2019 навчальний рік щодо рівного доступу до якісної освіти:

1.1. Інформаційна картка

Назва закладу:	<i>комунальна установа Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради</i>
Адреса закладу:	<i>40020, м. Суми, вул. Шишкіна, 12</i>
Електронна адреса:	<i>nvk16-sumy@ukr.net</i>
Веб-сайт закладу:	<i>http://nvk16.dev.cpcs.ws</i>
Телефони:	<i>(0542)61-51-15, (0542)24-54-96</i>
Профіль закладу:	<i>технологічний</i>
Директор (прізвище, ім'я, по батькові):	<i>Стайко Олена Сергіївна</i>

1.2. Аналіз результатів роботи за 2017-2018 навчальний рік

Діяльність комунальної установи Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради в 2017-2018 навчальному році спрямована на виконання Конституції України, законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про мови», Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 рр., Положення про загальноосвітній заклад, Концепції профільного навчання в старшій школі, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Концепції розвитку інклюзивної освіти, Державних стандартів початкової, базової та повної загальної середньої освіти, Базового компонента дошкільної освіти проекту Концепції нової української школи, державних, регіональних, міських освітніх програм, наказів та листів Міністерства освіти і науки України, Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, управління освіти і науки Сумської міської ради, тощо. За 2017-2018 навчальний рік завдяки зусиллям педагогічного, технічного, батьківського та учнівського колективів в навчальному закладі зроблено багато для поліпшення умов навчання та виховання дітей та учнів.

Заклад як загальноосвітня школа функціонує з 1964 року за адресою: м. Суми, вул. Шишкіна, 12, у триповерховій будівлі загальною площею 1814 кв.м, уведеної в дію у 1964 році. Проектна потужність закладу - 480 місць. Будівля відповідає комплекту технічної документації. Загальний стан інженерних мереж задовільний та відповідає санітарним вимогам. Заклад є юридичною особою, який здійснює освітню діяльність відповідно до

Статуту. Заклад працює в одну зміну за п'ятиденним робочим тижнем. Структура навчального року за семестрами та тривалість канікул регламентується документами МОН України та встановлюється в межах часу, передбаченого робочим навчальним планом. В закладі створено належні умови для надання освітніх послуг. З березня 2017 року комунальна установа Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів № 11 імені Олексія Братушки Сумської міської ради реорганізовано в комунальну установу Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради.

В освітній галузі держави сьогодні відбуваються кардинальні зміни, зумовлені інтеграцією України до світового співтовариства та переходом на європейські стандарти. Це вимагає проведення модернізації змісту освіти в контексті її відповідності сучасним потребам. Нова українська школа – найамбітніше завдання сучасності, що відкриває шлях до побудови демократичного, громадянського, економічно стабільного суспільства. Діяльність закладу протягом 2017-2018 навчального року була направлена на підвищення якості освітніх послуг та забезпечення сталого інноваційного розвитку. Стрімка модернізація всіх сфер суспільного виробництва вимагає постійного оновлення матеріальної бази закладу. Тому, *головною метою* КУ СНВК № 16 СМР у 2017-2018 навчальному році було забезпечення жителів мікрорайону доступною та якісною освітою на засадах демократизації освіти, соціального захисту учасників освітнього процесу, всебічного розвитку кожної дитини, сприяння реалізації її духовного, фізичного, інтелектуального потенціалу, формування соціально-орієнтованої, адаптованої та творчої особистості школяра з усвідомленою громадською позицією та почуттям національної самосвідомості; підготовка школярів до майбутнього професійного самовизначення; впровадження інклюзивної форми навчання дітей з особливими освітніми потребами, оновлення матеріальної бази закладу.

На виконання Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 12.04.2000 № 646 «Про затвердження Інструкції з *обліку дітей і підлітків шкільного віку*» організовано роботу щодо 100 % охоплення навчанням дітей шкільного віку мікрорайону, закріпленого за навчальним закладом. Протягом 2017-2018 навчального року адміністрацією здійснювався контроль за збереженням мережі класів та контингенту учнів. За результатами обліку дітей і підлітків (відповідальна – Хлобоцина В.В.) на території мікрорайону проживає 671 дитини, з них учнів шкільного віку 653 чол., що становить 97 %, з порушеннями розумового або фізичного розвитку в мікрорайоні проживає 12 дітей, з них всі навчаються, але не здобувають повну загальну середню освіту. Аналіз руху учнів упродовж навчального року свідчить про дієвість та результативність зусиль педагогічного колективу закладу щодо збереження шкільного контингенту та забезпечення обов'язкової загальної

середньої освіти. Вибуття дітей та учнів з навчального закладу відбувалось з об'єктивних причин, як правило, у зв'язку зі зміною місця проживання.

Заклад функціонує як комунальна установа Сумський навчально-виховний комплекс № 16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради з технологічним профілем навчання в старшій школі. У 2017-2018 навчальному році у закладі навчалось 356 дитини, з них 272 учня у 16 класах та 84 дитини у 3 дошкільних групах.

На думку міністра Лілії Гриневич, головною стратегічною метою реформування галузі є надання дітям обов'язкової *дошкільної освіти* із забезпеченням емоційного благополуччя, їх фізичного, психічного, інтелектуального розвитку. «У наших руках найбільша цінність світу – людина. Ми творимо її як скульптор творить свою статую з безформенного шматка мармуру: десь в глибині цієї брили лежать прекрасні риси, які належить добути й очистити від усього зайвого». Ці думки В.Сухомлинського лягли в основу діяльності педагогів дошкільного підрозділу навчального закладу. У закладі функціонує три дошкільні групи на 90 місць для дітей віком від 2 до 6 років. Проводиться системна та послідовна робота щодо охоплення дітей мікрорайону дошкільною освітою. З урахуванням потреб та інтересів батьків дошкільників працює консультативний пункт, охоплено підготовкою до школи дітей п'ятирічного віку, які звернулися до закладу. У дошкільному підрозділі закладу створено відповідні умови для розвитку вихованців: групи оснащено сучасними дитячими меблями, ігровим обладнанням. Педагоги-дошкільники впроваджують інформаційно-комунікаційні технології. Розробляються заходи щодо збільшення кількості місць за рахунок відновлення роботи перепрофільованих приміщень закладу. Ключовими завданнями педагогічного колективу дошкільного підрозділу закладу залишаються ефективно впровадження освітніх інновацій, створення комфортного предметно-розвивального середовища, удосконалення форм роботи з батьківською громадськістю, безболісне входження дитини до нової української школи, підвищення майстерності педагогічних працівників дошкільця.

Коли шкільна освіта перестає відповідати на сучасні виклики, це завдає збитки практично в усіх сферах суспільного життя. Тому *реформа школи* – це проектування майбутнього України, основа формування нового мислення дітей, які візьмуть у подальшому на себе керівництво державою та відповідальність за її розвиток. Завдання закладу загальної середньої освіти – забезпечити доступ до такої освіти, аби молоді люди були конкурентними в подальшому житті». Освітні інновації, закладені в Концепції «Нова українська школа», підтримані Національною радою реформ при Президентові України, є першочерговим завданням педагогів закладу. Шкільний підрозділ у 2017-2018 навчальному році включав: 7 класів - початкова школа, 7 – школа II ступеню, 2 класи – школа III ступеню. Всі

класи навчалися в I зміну. Мова навчання – українська, в 1-11 класах вивчалася іноземна (англійська) мова з 5 класу введено вивчення другої іноземної мови (німецька).

У зв'язку із подальшим впровадженням *інклюзивного навчання* в закладі функціонувало 9 інклюзивних класів, у яких навчалося 23 учні з особливими освітніми потребами (8,5 % учнів навчального закладу) та 1 інклюзивна дошкільна група, у якій виховувалася 1 дитина з особливими освітніми потребами. Однак, не забезпечено виконання державних вимог щодо наповнюваності інклюзивних класів до 20 учнів. У 2018-2019 навчальному році адміністрації закладу потрібно вжити заходів щодо забезпечення інклюзивного навчання дітей згідно вимог.

Індивідуальною формою навчання у 2017-2018 навчальному році було охоплено 5 учнів, які навчалися у 2-А, 4-А, 6-х класах. Випущено із закладу у 2017-2018 навчальному році 28 учнів, з них учнів: 9 класу – 16 учнів, 11 класу – 12 учнів. Медалісти відсутні. 4 учні 11 класу отримали «12» балів з предмету «Фізична культура» та курсу «Людина і світ», нагороджені Похвальною Грамотою «За особливі досягнення у вивченні окремих предметів»

Забезпечено виконання *Закону України «Про мови»* та Державної програми розвитку і функціонування української мови. Заклад функціонує як україномовний, реалізуються заходи щодо впровадження мовного законодавства, проводиться роз'яснювальна робота серед батьків, учнів та працівників, щорічно перевіряється стан викладання української мови, працюють факультативи з української мови. У КУ СНВК № 16 СМР створено україномовне освітнє середовище, педагогічні працівники володіють державною мовою. Шкільна документація ведеться українською мовою. У закладі та кабінетах оформлено куточки державної символіки.

Планування діяльності закладу здійснюється на основі Концепції розвитку закладу, перспективного плану розвитку закладу на 2011-2021 роки та аналізу роботи закладу за попередній навчальний рік. Заходи річного плану роботи закладу на 2017-2018 н.р., в основному, виконані. Працівники своєчасно ознайомлювалися з нормативними документами. У 2018-2019 навчальному році заступникам директора з навчально-виховної роботи потрібно якісно складати індивідуальні плани роботи на місяць, тиждень; своєчасно оформлювати записи у книгах внутрішкільного контролю; дотримуватися рекомендацій щодо тижневої кількості відвідування уроків, заходів, зборів.

У закладі склалась певна *система прийняття управлінських рішень*. Ведуться книги наказів (з основної діяльності, з кадрових питань, адміністративно-господарської роботи) та розпоряджень, протоколи засідань (педагогічних та методичних рад, атестаційної комісії, ради закладу), нарад (при директорові, при заступниках директора), зборів (колективу, батьківських зібрань), журнал контролю за виконанням рішень педагогічних рад, інша ділова документація. Адміністрація закладу мотивує і стимулює

педагогів до інноваційної діяльності, ведеться моніторинг творчої активності педагогів та учнів, вивчається досвід роботи кращих учителів, забезпечується контроль за роботою структурних підрозділів. Про ефективність управлінських рішень свідчать результати: щороку зростає кваліфікаційний рівень педагогів; зміцнюється матеріально-технічна та навчально-методична база; результативність участі закладу у міських виховних заходах достатньо висока.

Забезпечено впровадження *інформаційних технологій* в управлінську діяльність: члени адміністрації Стайко О.С., Хлобощина В.В., Роденко С.В., Бенькалович О.М. активно використовують інформаційно-комп'ютерні технології в інформаційно-аналітичному та довідково-статистичному забезпеченні роботи закладу; оформлюють шкільну документацію, електронні плани, таблиці, звіти; створюють банки нормативно-правової документації; забезпечують комп'ютерний збір, обробку та одержання інформації; в закладі використовується статистична звітність, інформації, довідки, подання роботи у діаграмах, схемах, таблицях. У роботі бухгалтерії та бібліотеки використовуються спеціальні комп'ютерні програми, всі учителі закладу при підготовці конспектів уроків та планів використовують комп'ютерні технології, працює шкільний сайт, електронна пошта, школу підключено до мережі Інтернет, створено вай-фай зону; кабінети адміністрації, бухгалтерію, бібліотеку забезпечено комп'ютерами та принтерами, створено бази даних учителів та учнів, бібліотечного фонду, матеріальних цінностей закладу. Забезпечено впровадження інформаційних технологій у навчальний процес: 90 % навчальних кабінетів забезпечено комп'ютерами, в закладі функціонує 2 комп'ютерні класи, які підключено до мережі Інтернет; 7 класів забезпечено мультимедійним обладнанням в музичній залі дошкільного підрозділу встановлено інтерактивну дошку, вчителі на уроках використовують програмне забезпечення з навчальних предметів. Однак, заступник директора Гостіщева Т.І. на низькому рівні володіє комп'ютерними технологіями в управлінні.

Адміністрацією закладу забезпечено роботу зі *зверненнями громадян* згідно закону України «Про звернення громадян». Директором та заступниками директора закладу протягом 2017-2018 н.р. проводився щотижневий прийом громадян згідно затверджених наказом графіків, велися журнали прийому громадян. Протягом 2017-2018 н.р. членами адміністрації розглянуто 34 звернення громадян (з них 19 звернень до директора закладу), в тому числі, 4 письмові заяви, що на 2 звернення менше ніж у попередньому навчальному році. Серед звернень - питання поведінки учнів 2-А, 6-Б класів (кл. керівники Завиленкова В.І., Кузнєцова Г.В.), неетичного відношення до дітей та батьків заступника директора Гостіщевої Т.І., вчителів Гончаренко А.В., Базилевої С.А., вихователів Мільченко В.В., Примаченко В.О., помічника вихователя Темник О.О., агресивної поведінки учня Локотош Д., надання довідок про не виконання батьківських обов'язків; допомога випускникам закладу, проведення ремонтів кабінетів, відкриття додаткової

дошкільної групи, тощо. Всі звернення розглянуто вчасно, результати педагогічних розслідувань доведено до громадян.

Головною цінністю закладу є педагоги, їхня фахова майстерність, творчий потенціал, креативність, інноваційність та велика любов до дітей. Адміністрація закладу дотримується норм трудового законодавства, заклад забезпечений педагогічними кадрами згідно зі штатним розписом. Підбір і розстановка *педагогічних кадрів* відповідає завданням закладу, освітній процес забезпечується повною мірою. Якісний і кількісний склад педагогічного колективу свідчить про виважену роботу адміністрації щодо підбору кадрів. Навантаження розподілено відповідно до норм трудового законодавства. Призначення керівників гуртків та секцій раціональне. При розподілі громадських доручень враховуються особисті якості вчителів, авторитет в колективі. Розподіл педагогічного навантаження проводиться відповідно до кваліфікаційної категорії, результативності та досвіду роботи вчителів. Питання розподілу педагогічного навантаження між педагогічними працівниками щороку розглядається на спільній нараді адміністрації та профспілкового комітету.

Ефективність освітнього процесу значною мірою залежить від рівня *підготовки педагогічних кадрів*, налаштованих на активну професійно-компетентну та інноваційно-творчу роботу. Освітній рівень педагогічних працівників закладу дозволяє реалізовувати державну політику в галузі освіти у повному обсязі. Педагогічний колектив має високий фаховий рівень і складає 39 педагогів, з них 60 % мають вищу та першу кваліфікаційні категорії, 24 % педагогам присвоєно педагогічні звання «учитель-методист» та «старший учитель». Всі педагоги мають вищу фахову освіту, 35 % педагогічного колективу - це молодь. Середній вік педагогічного колективу 39 років. Одинадцять педагогів мають другу вищу педагогічну освіту. Щороку зменшується показник старіння педагогічних кадрів. Зростає кількість педагогів, які мають стаж роботи понад 20 років. При наявності вакансій відбувається працевлаштування випускників вищих педагогічних закладів. Особливістю складу педагогічних працівників закладу протягом останніх років є певна кількість сумісників. 11 педагогічних працівників, що складає 35%, закінчили магістратуру, серед них 3 члени адміністрації. У зв'язку із зменшенням кількості викладацьких годин, управління освіти і науки Сумської міської ради та адміністрація закладу змушені попереджувати педагогів про зміну істотних умов праці. Всі педагоги ознайомленні з попереднім навантаженням на 2018-2019 навчальний рік, а 3 педагогічних працівники, що становить 8 %, попереджені про зміну істотних умов праці. Здійснюються заходи морального *стимулювання працівників*. За багаторічну працю, високий професіоналізм у 2017-2018 навчальному році 4 працівників нагороджено Грамотами управління освіти і науки Сумської міської ради.

Адміністрація закладу створює умови для *підвищення професійної компетенції* та фахової майстерності педагогічних працівників. Відповідно

до Закону України «Про освіту», Типового положення про атестацію педагогічних працівників та змін до нього (п.1.8), наказів управління освіти і науки Сумської міської ради у закладі проводиться системна робота щодо підвищення кваліфікації педагогів, яка включає підвищення їх кваліфікації при Сумському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, організацію методичної роботи, самоосвіту, участь у заходах фахової майстерності. У 2017-2018 навчальному році підвищило кваліфікацію 27 педагогічних працівників закладу, що складає 100 % від числа замовлених. Значна увага приділялась удосконаленню комп'ютерної грамотності педагогів, застосуванню інноваційних освітніх методик, технологій, тренінгових видів навчальних занять, використанню програмних комп'ютерних комплексів, засобів навчання. Однак, заступником директора з навчально-виховної роботи Роденко С.В. відсутній контроль за вивченням результативності роботи педагогів після проходження курсів. У 2018-2019 навчальному році заступнику директора з навчально-виховної роботи Роденко С.В. потрібно в плани методичних об'єднань ввести звіти педагогів після курсової підготовки.

Атестація педагогічних працівників у 2017-2018 навчальному році проводилася відповідно до вимог Типового положення про атестацію педагогічних працівників та змінами до нього, законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», наказів по закладу та базувалася на принципах відкритості, колегіальності, гуманного ставлення до працівника, об'єктивності та системності оцінювання його педагогічної діяльності. У закладі є нормативно-методична документація, яка регламентує проведення атестації, складено перспективний план атестації педагогічних працівників, створюються сприятливі умови для проведення атестаційного процесу. Адміністрацією закладу вчасно складаються списки учителів, які підлягають атестації; згідно річного плану проводяться засідання атестаційної комісії; проводиться Тиждень педагогічної майстерності вчителів. За результатами атестації педагогічних працівників у 2018 році: 1 педагог відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» та присвоїти педагогічне звання «учитель-методист», 1 - відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» та присвоїти педагогічне звання «старший вчитель», 1 - відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічному званню «учитель-методист», 1 - присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії», 3 - відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст першої категорії», 1 - відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст другої категорії».

Методична робота у 2017-2018 навчальному році в цілому була результативною. Про це свідчить підвищення рівня професійної компетентності педагогів; активне застосування учителями науково-педагогічних знань, передового педагогічного досвіду, інноваційних освітніх технологій у освітньому процесі; залучення до науково-дослідницької роботи;

набуття учнями сталих предметних компетентностей; удосконалення їхніх моральних якостей та рівня вихованості; вступ випускників до вищих навчальних закладів на державну форму навчання; перемоги школярів у міських конкурсах; участь учителів у професійних конкурсах, друк їх матеріалів в педагогічній пресі. Планування методичної роботи було відображено у річному плані роботи закладу, планах методичної ради, методичного кабінету та здійснювалась на діагностичній основі з урахуванням аналізу роботи закладу та підсумків методичної роботи за минулий навчальний рік. Колективним органом, який здійснював керівництво та координування методичної роботи в закладі, була методична рада, яка забезпечувала системність, цілісність та послідовність методичної роботи.

У 2017-2018 навчальному році педагогічний колектив другий рік працював над *єдиною методичною проблемою* «Забезпечення рівного доступу учнів до якісної освіти на основі дитиноцентризму шляхом підвищення їх соціалізації та адаптації до життя в інформаційному середовищі». Вчителі приймали участь у проведенні шкільних методичних заходів (Методичні тижні, конкурси «Кращий урок року»), шкільних етапів міських конкурсів. За підсумками заходів був укладений методичний посібник «Методичний тиждень 2017», який має практичне значення для розвитку професійної компетентності педагогів. Педагогічний колектив спрямував свою роботу на вдосконалення й осучаснення системи освітньої роботи, модернізацію змісту та форм методичної роботи. Учителі закладу Рогачова Г.М., Бондаренко С.М., Роденко С.В., Охріменко В.О., Дещенко Л.Г., Діденко Н.Л., Глова О.А., Кузнецова Г.В. у своїй діяльності використовували інноваційні та інші сучасні технології. З метою формування інтересу учнів до вивчення навчальних предметів з вересня 2017 року по квітень 2018 року в закладі проводилися предметні тематичні тижні.

Протягом 2017-2018 н.р. педагоги брали участь у міських *конкурсах фахової майстерності*: Всеукраїнський конкурс «Учитель року - 2018», міський етап, лауреат Кузнецова Галина Володимирівна, міському конкурсі «Територія творчості» (вчителі Хлодбощина В.В., Пасинок Г.В., Глова О.А., Губар О.М.); у Всеукраїнському проекті «Філологічний олімп» учитель української мови та літератури Рогачова Г.М. До роботи у складі журі II-III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад залучалися вчителі: економіки Стайко О.С., географії Бондаренко С.М., інформатики Охріменко В.О., хімії Глова О.А., історії та правознавства Роденко С.В., української мови та літератури Рогачова Г.М.

У 2017-2018 навчальному році на базі закладу проведено 05.04.2018 обласний семінар-практикум «Спецефічність педагогічного підходу до учнів з особливими освітніми потребами» та 31.05.2018 регіональний науково-методичний семінар «Готовність педагогічних працівників загальноосвітнього закладу до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії: питання теорії і практики».

Здійснено *передплату періодичних* методичних видань для бібліотеки закладу. Заступником директора з навчально-виховної роботи Роденко С.В. не організовано контроль за педагогами, які не розробляють власні електронні продукти, не створюють власні сайти та блоги; недостатньо використовують єдину державну електронну базу з питань освіти. Потребує суттєвого оновлення навчальне обладнання кабінетів природничо – математичного циклу.

Педагогічні працівники у 2017-2018 навчальному році поширювали власний педагогічний досвід через друк робіт у фахових періодичних виданнях (таблиця 1).

Таблиця 1.

№ з/п	ПІБ учителя	Посада	Назва статті, методичної розробки	Назва та номер видання
1.	Рогачова Г.М.	Учитель	Дидактичний матеріал до вступного уроку української мови, 6 клас.	Електронний журнал «Філологічний Олімп» №7-8(13-14), липень-серпень, 2017. https://sites.google.com/site/vpfilolimp/zurnal-filologicnij-olimp
2.	Рогачова Г.М.	Учитель	Усний журнал «Мови чистої криниця».	Електронний журнал «Філологічний Олімп» №2(21), лютий, 2018. https://sites.google.com/site/vpfilolimp/zurnal-filologicnij-olimp
3.	Бедрик І.О.	Завідуюча бібліотек ою	Випускний в стилі Оскар.	Журнал «Виховна робота в школі», квітень, 2018
4.	Глова О.А.	Учитель	Підвищення професійної компетентності вчителів хімії як запорука успішності учнів.	Збірник Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції, 28 лютого 2018 р. СОШПО.
5.	Поповиченко О.М.	Учитель	Фактори формування порушень адаптаційно-резервних можливостей у дітей.	Збірник «Педагогіка здоров'я» Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Освіта і здоров'я», 3-4 квітня, 2018

Приділялася увага роботі з *молодими спеціалістами*. Під керівництвом заступника директора з навчально-виховної роботи Роденко С.В. у закладі працювала Школа молодого вчителя, завдання якої - надання необхідної методичної допомоги малодосвідченому педагогу Поповиченко О.М. в оволодінні методикою викладання навчальних предметів, розвитку вмінь

використовувати у роботі досягнення сучасної психолого-педагогічної науки. В роботі із молодосвідченими педагогами використовується наставництво, робота у методичних об'єднаннях. З метою надання методичної допомоги молодосвідченим учителям у подоланні труднощів, які виникають під час освітнього процесу, у закладі працювала «Школа взаємонавчання» (керівник Завиленкова В.І.), робота якої була спрямована на розвиток професійної компетентності, творчих здібностей молодосвідчених педагогів. Заступнику директора з навчально-виховної роботи Роденко С.В. у 2018-2019 навчальному році потрібно спрямувати методичну роботу на реалізацію II етапу методичної проблеми закладу; удосконалити роботу щодо поширення передового педагогічного досвіду шляхом друку матеріалів у фахових виданнях; активізувати впровадження інноваційних технологій у навчальний процес, орієнтованих на підвищення якості та результативності освітнього процесу; виконання методичних рекомендацій МОН України щодо викладання навчальних предметів; забезпечення впровадження Державних стандартів загальної середньої освіти; здійснення якісної підготовки учнів до всеукраїнських учнівських олімпіад, ДПА та ЗНО; підвищення професійної майстерності та етики поведінки учителів, тощо.

Протягом 2017-2018 н.р. члени адміністрації та педагоги брали участь у методичних заходах різного рівня: III Міжнародна науково-практична конференція «Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі (м. Київ 18.04.2018, виступ Стайко О.С.), III Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології «Інклюзія в Новій українській школі: виклики сьогодення» (10.11.2017, Стайко О.С.), регіональна (конференція для шкільних педагогів EdCamp «Школа для життя: біотичні виміри» 23.02.2018, виступ Стайко О.С., участь Бенькалович О.М., спеціалізований тренінг для працівників освітньої сфери «Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації. Досвід. Перспективи. результати» (13-16.03.2018р. м. Запоріжжя, Стайко О.С.), регіональний науково-практичний семінар «Новітні технології спеціальної педагогіки: проблеми, перспектив та шляхи запровадження». (13.12.2017, Стайко О.С.), обласний науково-методичний семінар «Технологічна освіта у національно-культурному становленні молоді» (22.11.2017 м. Глухів, Астапова Н.В.), II міжнародна науково-практична конференція «Проблеми навчання, виховання та корекції розвитку дітей з аутистичними та інтелектуальними порушеннями в інклюзивних закладах освіти» (3 квітня 2018, м. Київ Сидорова Л.Г.), міжнародна науково-практична конференція «Академічна культура дослідника в освітньому просторі» (учасник Хлобоцина В.В.), II Всеукраїнська науково-методична конференція «Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практик». Надрукована стаття Глови О.А. на тему «Підвищення професійної компетентності вчителів хімії як запорука успішності учнів» в збірнику «Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції» - 28 лютого 2018 р. СОІППО, II Всеукраїнська

науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання охорони праці та здоров'язбереження в умовах сучасної школи», Всеукраїнська науково-практична конференція «Слобожанщина в 1917-1921 рр.: вимір революції» (участь Роденко С.В.), VIII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Освіта і здоров'я» (участь Бондаренко С.М.), II Всеукраїнська науково-методична конференція з міжнародною участю «Арт-терапевтичні технології у здоров'язбережувальній діяльності сучасних закладів освіти» (виступ Поповиченко О.М.), Всеукраїнський семінар «Дослідження Голодомору в краєзнавчому вимірі» м. Біла Церква. Жовтень 2017 (участь Друшляк А.М.), Всеукраїнський науково-практичний семінар для вчителів історії «Пам'ять про Голокост: український і регіональний вимір». (13.11-15.11.2017 року м. Хмельницький, Роденко С.В.), обласний семінар «Індивідуалізація навчання в інклюзивному навчальному закладі» з доповіддю «Забезпечення індивідуалізації навчання на уроках хімії в інклюзивному класі» - 03.05.2018 р. СОШПО (Глова О. А.), педагогічна абетка для вчителів хімії «Ключові поняття педагогіки — основа фахової майстерності вчителя хімії» (Глова О. А.), науково-методична сесія фізико-математичного фестивалю Актуальні питання фізико-математичної освіти у рамках Концепції «Нова українська школа» (Охріменко В.О., Загорулько В.В.), обласний науково-практичний семінар «Методи розв'язання завдань ЗНО з математики», Міжрегіональний науково-практичний семінар «Актуальні тенденції вивчення філологічних дисциплін в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»» (учасник Рогачова Г.М.), участь у роботі «Школи педагогічних ініціатив - методичний майданчик «Технологія продуктивного навчання» (інструктор Бондаренко С.М.), участь у підготовці та проведенні 10-го міського географічного конкурсу «Еверест» (Бондаренко С.М.), обласна, міська творча група вчителів географії, вчитель географії Бондаренко С.М., міська динамічна група вчителів правознавства, вчителі правознавства Роденко С.В., Друшляк А.М., міська динамічна група вчителів хімії, вч. Глова О.А.

Відповідно до Указу Президента України «Про Програму роботи з обдарованою молоддю», Концепції Державної програми роботи з обдарованою молоддю, наказів управління освіти і науки Сумської міської ради, у 2017-2018 навчальному році була організована робота з *обдарованими учнями*. Проведена робота щодо виявлення та підтримки талановитої молоді, створення умов для розвитку індивідуальних здібностей учнів. Організовано роботу спецкурсів, факультативів та індивідуальних занять з навчальних предметів. Створено банк даних «Обдарованість». Заступниками директора з навчально-виховної роботи Роденко С.В., Хлобощиною В.В. протягом навчального року проводився моніторинг участі закладу в *освітніх заходах*. Учні взяли участь в I-II турах всеукраїнських учнівських олімпіад з біології (Кривошеєв Ярослав, 9-А клас, X місце, вчитель Бондаренко С.М.), англійської мови (Дудченко Катерина, 9-А, вчитель Губар О.М.), хімії (Полупанова Анастасія, 7-А, XII місце). Кращі

результати освітніх конкурсів: II етап Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Т.Шевченка (IV місце Крившич Ростислав, 6-А), II етап Міжнародного конкурсу з української мови імені П. Яцика (IV місце Глуховцова Альбіна, 5-А), II етап Міжнародного конкурсу «Диво калинове» імені Д. Білоуса, номінація «Проза» (Дюговська Валерія, 6-Б), всеукраїнський конкурс «Стежками літературних героїв», міський етап (III місце Шейкін Степан, 6-А), Всеукраїнський конкурс есе «Моя майбутня професія: планування і розвиток», м. Харків. (Лауреат II етапу Кривець Анастасія, 10-А), обласний конкурс творчих робіт «Світ один для всіх», СДПУ ім. А.С. Макаренка (II місце Хурсенко Альона, 11-А), II відкритий міський турнір юних філософів і релігієзнавців, СДПУ ім. А.С. Макаренка (II місце збірна команда «Вікторія»), міський конкурс-огляд загонів ДЮРП, м.Суми, міський етап (III місце команда «101»), тощо. Однак, заступником директора Роденко С.В. не організовано роботу шкільного учнівського наукового товариства, не залучено обдарованих учнів до МАН. У 2018-2019 н.р. заступнику директора Роденко С.В. потрібно активізувати експериментальну роботу учнівського наукового товариства.

Учні закладу були активними учасниками *інтерактивних конкурсів* та ігор у 2017-2018 н.р.: Всеукраїнського конкурсу з англійської мови «Пазл» (21 учасник, координатор Губар О.М.), Міжнародної математичної гри «Кенгуру» (75 учасників, координатор Діденко Н.Л.), Міжнародного конкурсу з інформатики та комп'ютерної грамотності «Бобер» (10 учасників, координатор Охріменко В.О.), Всеукраїнського фізичного конкурсу «Левеня» (6 учасників, координатор Загорулько В.В.), Міжнародного природничого інтерактивного конкурсу «Колосок» (34 учасники, координатор Глова О.А.), Міжнародної природничої гри «Геліантус» (58 учасників, координатор Бондаренко С.М.), Міжнародного конкурсу юних істориків «Лелека» (26 учасників, координатор Роденко С.В.), Всеукраїнської українознавчої гри «Соняшник» (61 учасник, координатор Рогачова Г.М.). Однак, координаторам міжнародних ігор «Пазл», «Бобер» «Левеня» потрібно активніше залучати школярів базової та старшої школи.

У закладі існує система обліку *відвідування учнями школи*. Відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», на виконання наказу МОН України від 04.09.2003 № 595 «Про вдосконалення постійного контролю за охопленням навчанням і вихованням дітей», наказу по закладу «Про систему обліку та здійснення контролю за відвідуванням навчальних занять учнями у 2017-2018 навчальному році» заступниками директора з навчально-виховної роботи Хлобощиною В.В., Роденко С.В. здійснювався моніторинг стану відвідування закладу учнями 1-4, 5-11 класів навчальних занять, проводилися перевірки шкільної документації (журнал обліку відсутніх учнів, класних журналів, медичних довідок, письмових пояснень батьків). Спільно із соціальним педагогом проводилися рейди всеобучу, профілактичні рейди «Урок», стан відвідування учнів аналізувався на батьківських зборах, нарадах при директорові, нарадах при заступниках директора, у підсумкових

наказах. Чергові вчителі щоденно вели облік відвідування учнями закладу у спеціальному журналі. Класні керівники здійснювали облік відвідування занять учнями класу на сторінці «Зведений облік відвідування» у класних журналах. Черговий адміністратор щоденно контролював відвідування учнями занять, перевіряв журнал обліку відвідування школи. Щомісяця на нарадах при заступнику директора аналізується стан відвідування учнів.

Порівняно з показником минулого року (87%) відсоток відвідування учнями закладу за 2017-2018 навчальний рік збільшився на 1%. Профілактика пропусків без поважних причин є важливою складовою освітнього процесу. Найбільша кількість пропущених занять в учнів: 7-Б класу, класний керівник Штика Р.О.; 8-А класу, класний керівник Діденко Н.Л., що свідчить про недостатню роботу класних керівників із батьками та учнями класів. У закладі навчається 2 учні, схильних до пропусків занять без поважних причин. Соціальним педагогом Штикою Р.О. проводилася роз'яснювальна робота з учнями та батьками на засіданнях ради профілактики, налагоджена співпраця з даного питання із службою у справах дітей, ювенальною превенцією. Порівняльний аналіз відсутності учнів по причині хвороби показує максимальний показник у січні (13,3%) та мінімальний – у травні (2,5%). Порівняльний аналіз відсутності з поважних причин показує максимальну відсутність у грудні (2,8%) та мінімальну відсутність у вересні (2%). При аналізі загальної кількості пропущених уроків за причинами, максимальну кількість виявлено у січні (13,3%), а мінімальну - у травні (5,1%). У 2017-2018 навчальному році заступникам директора Хлобоциній В.В., Роденко С.В. потрібно підвищити контроль за відвідування учнями закладу, забезпечити персональну відповідальність класних керівників за роботу із профілактики пропусків уроків учнями класів без поважних причин, посилити роботу із важковиховуваними учнями. Дані про пропуски навчальних занять по школі II-III ступенів у порівнянні з 2016-2017 навчальним роком наведено в таблиці 2:

Таблиця 2.

Клас	2016-2017 2017-2018	4А	5А	5Б	6А	7А	8А	9А	10А
		5А	6А	6Б	7А/7Б	8А	9А	10А	11А
Кількість пропущених уроків учнями 5-11 класів	2016-2017 2017-2018	- 2504	2157 2329	1600 1561	2746 1394/1312	2158 2849	2430 2918	2330 2362	3728 2549
Із них по хворобі	2016-2017 2017-2018	- 843	1421 1757	1445 890	2391 1060/594	1320 1397	1521 1431	1354 1535	2742 1991
Поважна причина	2016-2017 2017-2018	- 1271	736 572	155 671	355 334/718	838 1452	909 1487	976 827	932 558

Аналізуючи результативність педагогічного колективу за 2017-2018 навчальний рік можна визнати позитивні та негативні наслідки освітньої діяльності. Аналіз динаміки показників навчальних досягнень учнів закладу за останні роки показує, що високий та достатній рівень навчальних досягнень учнів падає, а початковий стає більшим (таблиця 3).

Таблиця 3.

	2014-2015 н.р	2015-2016 н.р.	2016-2017н.р.	2017-2018 н.р.
Усього учнів	233	232	253	272
Не атестовано	-	-	0,5% (по хв.)	-
Мають початковий рівень навчальних досягнень	3,6%	2,9%	3%	4%
Мають високий рівень навчальних досягнень	3,1 %	2,9%	3%	2,6%
Мають достатній рівень навчальних досягнень	22%	34,4%	33%	27%
Якість знань	26,7%	37,3%	28%	29,4%

За підсумками навчального року на високому рівні навчалося 5 учнів: Лукянова Поліна, учениця 3-А класу; Крившич Ростислав, Клімов Теодор, Погорельченко Герман учні 6-А класу; Гасай Олег, учень 8-А класу.

Згідно Закону України «Про загальну середню освіту», з метою отримання повної, об'єктивної інформації про освітній процес і його результативність, відповідно до річного плану закладу, на виконання наказу управління освіти і науки Сумської міської ради від 07.05.2018 року № 380 «Про порядок завершення 2017/2018 навчального року та проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у закладах загальної середньої освіти м. Суми» та відповідних наказів по закладу заступниками директора з навчально-виховної роботи Хлобощиною В.В., Роденко С.В. було проаналізовано навчальні досягнення учнів 1-4, 5-11 класів за 2017-2018 навчальний рік, підсумки представлені у довідках до наказів. Робота, яка проводилась вчителями закладу протягом 2017-2018 навчального року, сприяла розвитку природних здобутків учнів, розвитку їх нахилів та інтересів.

У школі I ступеня у 2017-2018 навчальному році навчалося 120 учні. Педагоги-початківці активно впроваджували інновації, сутність яких полягала в реалізації компетентнісного підходу до навчання. З метою зменшення психологічного напруження під час формування навичок письма першокласники користувалися простими олівцями. Час і етап переходу на кулькову ручку для кожної дитини визначав сам учитель. Своєчасно здійснювався психолого-педагогічний супровід молодших школярів та їх батьків в адаптаційний період. У початковій школі у 1-2-х класах оцінювання здійснювалося вербально, а в 3-4-х – запроваджено стимулюючу систему. Так, як більшість учнів втрачають інтерес до навчання вже в початковій школі, тому необхідність змін у викладанні предметів є очевидною.

В новому навчальному році в заклад прийдуть 32 учні 1-х класів, що на 2 % менше, ніж торік. У зв'язку зі змінами пріоритетів розвитку початкової освіти, зумовленими реформуванням системи загальної середньої освіти. Адміністрації закладу необхідно здійснити підготовку до запровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти та Концепції Нової української школи з 01.09.2018 року, створити в класних кімнатах майбутніх 1-х класів робочі та ігрові зони з мобільними меблями, повним мультимедійним забезпеченням, з куточками для сюжетно-рольових, розвивальних ігор, а також куточками усамітнення.

Аналіз рівня навчальних досягнень школярів 1-4 класів у 2017-2018 навчальному році свідчить про те, що навчальні програми з навчальних предметів виконано повністю, програмовий матеріал з української мови та читання, математики, інформатики, природознавства, англійської мови учні засвоїли переважно на достатньому рівні. На кінець 2017-2018 навчального року у школі I ступеня навчалось 120 учнів. Повністю реалізовано Державний стандарт початкової загальної освіти. Аналіз навчальних досягнень учнів за 2017-2018 н.р. показав, що якість знань школи I ступеня становить 64%. Цей показник у порівнянні з попереднім навчальним роком зменшився на 1%. Звертає на себе увагу той факт, що у порівнянні з відповідним періодом минулого навчального року збільшилась кількість учнів, які навчаються на середньому рівні.

Педагоги початкової школи добре обізнані з вимогами державного стандарту початкової базової загальної освіти, програмами, узгоджують свою діяльність із рекомендаціями Міністерства освіти і науки щодо викладання предметів, забезпечують базовий рівень навчальних досягнень з предметів, які викладають. Урокам властиві різноманітна типологія, застосування сучасних методів і прийомів навчання, належна організація для самонавчання, саморозвитку школярів. У процесі викладання вчителі постійно працюють над розвитком розумових здібностей учнів, їх логічного та критичного мислення, здійснюючи особистісно - зорієнтований підхід до навчання. Використовують в роботі інтерактивні форми і методи (вчителі початкових класів Ващенко В.С., Аленіна В.В., Дещенко Л.Г., вчитель англійської мови Штика Р.О., пропонують випереджувальні завдання, впроваджують на уроках дослідницьку діяльність Фещенко Л.Т., Марченко Н.М., Завиленкова В.І.).

Статистичні дані результатів освітнього процесу школи I ступеня за 2017-2018 навчальний рік висвітлені у таблиці 4. У порівнянні з минулим роком збільшилась кількість учнів, які навчаються на достатньому рівні: 3-А клас – на 2 %, 4-А клас – на 1% , але знизився показник високого рівня навчальних досягнень учнів (таблиця 5).

Як свідчать психолого-педагогічні характеристики, класні колективи початкової школи мають достатній навчальний потенціал, демонструють позитивну навчальну мотивацію. Вчителям початкових класів у 2018-2019 навчальному році необхідно урізноманітнювати прийоми та методи

навчання, зацікавити школярів, планувати свою діяльність на уроках таким чином, щоб навчальним процесом були охоплені всі учні класу. Аналіз академічної успішності учнів школи I ступеня із базових дисциплін поданий в таблиці 6.

Таблиця 4.

	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Мають високий рівень навчальних досягнень	4 – 5,3 %	4 -5,3 %	3-4%	3-6%	1-2%
Мають достатній рівень навчальних досягнень	60 – 62 %	63- 65%	65-67%	68-69%	69- 70%

Провідним принципом сучасної освіти визначено дитиноцентризм, що передбачає навчання й виховання кожного учня з максимальним урахуванням його здібностей, із задоволенням індивідуальних освітніх потреб.

Таблиця 5.

Клас	Навчальний рік	К-ть учнів	Рівень компетентностей							
			Початковий		Середній		Достатній		Високий	
3-А / 4-А	2015-2016	21	-	-	9/42%		11/ 53%		1/5%	
		28			11/38%		14/52%		3/10%	
3-А / 4-А	2016-2017	27	-	-	10/38%		13/48%		4/14%	
		24			10/41%		11/43%		4/ 16%	
3-А / 4-А	2017-2018	22	-	-	9/41%		12/54%		1/5%	
		25			12/48%		13/52%		-	

Таблиця 6.

Всього на кінець 2017 – 2018н.р.	Назва предмету державного компоненту	Рівень компетентності								н/а		% якість знань
		I початк		II середній		III достатній		IV високий				
		К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	
47	Українська мова	-	-	18	38	24	51	5	11	-	-	62
47	Літературне читання	-	-	15	31	22	48	10	21	-	-	88
47	Англійська мова	-	-	32	68	11	23	4	9	-	-	37
47	Математика	-	-	24	51	18	38	5	11	-	-	48
47	Природознавство	-	-	12	34	19	40	15	31	-	-	92

У 2018-2018 навчальному році 16 учнів навчався у 9-А класі. 16 учнів отримали документ про базову загальну середню освіту після успішного проходження державної підсумкової атестації. У 2017-2018 навчальному році

в 11 класі навчалося 12 учнів. Учні здали державну підсумкову атестацію, в тому числі українську мову у форматі ЗНО: на достатньому рівні - 3 учнів (25%); на середньому рівні - 6 учнів (50%); на низькому рівні - 3 учні (25 %). Документи про повну загальну середню освіту отримали всі учні. Похвальною Грамотою «За особливі досягнення у вивченні окремих предметів» нагороджено 2 учні 11-А класу з предметів «Фізична культура», 4 учні 11-А класу з курсу «Людина і світ». Медалісти відсутні.

Виконання навчальних планів і програм - один із найважливіших критеріїв забезпечення ефективності освітнього процесу, якості знань, умінь і навичок учнів закладу. За результатами системного вивчення календарних планів вчителів, записів у класних журналах, перевірки контрольних зошитів, співбесід з педагогами встановлено, що навчальні програми з усіх предметів за 2017-2018 навчальний рік в школі I-III ступенів виконано. Як свідчать психолого-педагогічні характеристики, більшість класних колективів мають достатній навчальний потенціал, демонструють позитивну навчальну мотивацію. Аналіз *рівня початкових досягнень* за 2017-2018 навчальний рік узагальнений у таблиці 7.

Таблиця 7.

Клас	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018	2016-2017	2017-2018
	К-ть учнів		Рівень компетентностей							
			Початковий		Середній		Достатній		Високий	
4-А										
5-А		19		-			9-47,4%		10-52,6%	
5-А	20		-			12-60%		6-30%		2-10%
6-А		23	-	-			15-65,3%		5-21,7%	3-13%
5-Б	18		-			14-78%		4-22%		-
6-Б		16		-			14-87%		2-13%	
6-А	29		3-10%			19-66%		7-24%		-
7-А		14		1-7,1%			9-64,3%		4-28,6%	
7-Б		12		1-8,3%			8-66,7%		3-25%	
7-А	14		-			7-50%		6-43%		1-7%
8-А		17		-			10-59%		6-35%	1-6%
8-А	15		-			11-73,3%		4-26,7%		-
9-А		16		-			11-68,7%		5-31,3%	
9-А	18		-			17-94%		1-6%		-
10-А		16		2-12,5%			14-87,5%			
10-А	16		2-12%			12-75%		1-6%		-
11-А		12		4-33%			7-59%		1-8%	

Майбутнє України - за поколінням, що сьогодні опановує уроки життя в закладі загальної середньої освіти, якість якого залежить від рівня розвитку життєвої компетентності. Неможливо реалізувати завдання освіти без поліпшення матеріально-технічної бази закладу, якості освітнього процесу, її змісту, чітко визначеного Державними стандартами. Якість викладання навчальних дисциплін визначається рівнем особистісних досягнень кожного учня відповідно до Державних стандартів, педагогічною майстерністю педагогічних працівників, наявною навчально-матеріальною базою. Третій рік поспіль збільшується обсяг фінансування закладу Сумською міською радою, оскільки це інвестиції в майбутнє. У 2017-2018 навчальному році у закладі проведено повне утеплення будівлі, капітальні ремонти: холу, кабінету ЛФК, музею Олексія Братушки, бокової сходової клітини. Придбано 12 мультимедійних комплексів, ноутбуки, музичних центри, інше обладнання, меблі та матеріали для кабінетів Нової Української школи.

Результативність спільної роботи педагогів та школярів зроблено на основі аналізу за роками рівня навчальних досягнень учнів всіх класів з урахуванням рівня навчальних можливостей учнів. Безумовно, не всі учні володіють навичками самореалізації, вміють підпорядковувати власні цілі, інтереси і поведінку навчанню. У більшості класів закладу навчаються учні з особливими освітніми потребами, соціально-незахищених категорій та з неповних сімей, які потребують особистісно-зорієнтованої взаємодії, диференційованого, іноді індивідуального підходу на уроці та в позаурочній діяльності. Аналіз академічної успішності учнів 5-11 класів із базових дисциплін поданий в таблиці 8.

Таблиця 8.

Всього на кінець року 272	Назва предмету державного компоненту	Рівень компетентності								% якості знань (III, IV, с.б.)
		I початковий		II середній		III достатній		IV високий		
		К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	
144	Українська мова	3	2	92	64	39	27	10	7	34 - 6,0
144	Українська література	3	2	83	58	44	31	14	10	41 - 6,0
145	Зарубіжна література	-	-	54	38,6	60	39	31	22,4	61,4 -7,5
139	Англійська мова	-	-	75	55	46	33	18	12	44,9 - 6,1
58	Математика	-	-	35	60	18	31	5	9	40- 6,6
86	Алгебра	4	5	58	67	22	26	2	2	28 - 5,5
86	Геометрія	4	5	55	64	25	29	2	2	31 - 5,4
86	Фізика	-	-	47	54	37	43	2	3	46-6,2
12	Астрономія	-	-	4	33	7	58	1	9	67-7,1
144	Інформатика	-	-	42	29,1	82	60	20	13,9	73,9-7,4
104	Історія України	3	3	50	48	32	31	19	18	49-6,8
123	Всесвітня історія	-	-	59	48	45	37	19	15	52-6,8
31	Правознавство	-	-	13	42	15	48	3	10	58-6,7
124	Біологія	3	2,4	55	44,3	57	46	9	7,3	53,3-6,6

117	Основи здоров'я	-	-	37	31,6	62	53	18	15,4	63-7,3
19	Природознавство	-	-	6	31,5	9	47,7	4	21,1	68,5-7,2
113	Географія	-	-	67	59,3	40	35,4	6	5,3	40,7-6,3
86	Хімія	2	2,3	41	47,7	32	37,2	11	12,3	50,3-6,4
12	Екологія	2	16,7	4	33,3	5	41,7	1	8,3	50-6
12	Економіка	-	-	9	75	3	25	-	-	25-5,6
117	Грудове навчання	-	-	23	19,6	61	52,1	33	28,3	80,4-8,0
144	Фізична культура	-	-	14	10,2	68	49,6	52	37,9	87,6-8,8
84	Музичне мистецтво	-	-	8	10,1	39	49,4	37	40,5	89,9- 8,7
33	Мистецтво	-	-	1	3,0	23	69,7	9	27,3	97,0 - 8
32	Художня культура	-	-	4	12,5	23	71,9	5	15,6	87,5-8,8
27	Захист Вітчизни	-	-	8	29,6	11	40,8	8	29,6	70,4-7,7
12	Людина і світ	-	-	2	16	3	24,5	7	59,5	84-9
12	Креслення	-	-	6	50	6	50	-	-	50 – 6,5
84	Образотворче мистецтво	-	-	11	13,1	50	59,5	23	27,4	86,9-8,0

Однак, в закладі є учні, які мали початковий рівень навчальних досягнень: учень 7-А класу Хмелівський Давид - математика (вчитель Охріменко В.О.), учень 7-Б класу Іванов Назар – математика (вчитель Охріменко В.О.), учень 8-А класу Буштаренко Роман - алгебра та геометрія (вчитель Діденко Н.Л.), учні 11-А класу Хмелівський Микола, Герасименко Андрій, Остапенко Кіріл - українська мова та література, історія, біологія (вчителі Кузнецова Г.В., Роденко С.В., Глова О.А.), Остапенко Кіріл - алгебра та геометрія (вчитель Діденко Н.Л.), Остапенко Кіріл, Хмелівський Микола - екологія (вчитель Глова О.А.), Герасименко Андрій, Остапенко Кіріл - хімія (вчитель Глова О.А.). У 2018-2019 навчальному році педагогічному колективу потрібно звернути увагу на активізацію роботи із учнями, які навчаються на початковому рівні.

У закладі забезпечено навчання учнів на різних формах організації навчання – колективній, індивідуальній, інклюзивній. На *індивідуальній формі* навчання навчалось 4 учні: Співаков Максим (4-А кл.), Рябуха Вікторія (4-А кл.), Петренко Іван (2-Б кл), Пащенко Жасміна (6-Б кл.). За програмою ЗОШ навчається 2 учні, за програмою інтенсивної педагогічної корекції – 1 учень, за програмою для дітей з порушенням опорно-рухового апарату – 1 учень. Навчальні програми виконано, забезпечено педагогічний супровід учнів.

На виконання наказу управління освіти і науки Сумської міської ради від 29.08.2013 № 621 заклад визначено базовим (експериментальним) закладом у місті Суми по запровадженню *інклюзивного навчання*. У 2017-2018 навчальному році в закладі продовжилося впровадження інклюзивного навчання відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 року № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», Концепції розвитку інклюзивного навчання. Наказом по закладу від 31.08.2017 № 229 «Про відкриття класів з інклюзивним навчанням у 2017-2018 навчальному році», на базі закладу з 01.09.2017 року було відкрито 9 інклюзивних класів (1-Б,

2-А, 2-Б, 3-А, 5-А, 6-А, 6-Б, 7-А, 7-Б), де організовано інклюзивне навчання 23 учням з особливими освітніми потребами. На кожну дитину інклюзивного навчання сформовано папку документів, які є підставою для організації інклюзивного навчання. З учнями інклюзивної форми організовано навчання за програмами спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів. Враховано нормативні документи щодо надання додаткових годин учням для проведення занять із корекції фізичного та (або) розумового розвитку. Організована співпраця з батьками учнів з особливими освітніми потребами: проводилося анкетування, співбесіди, вивчалися відгуки про якість організації освітнього процесу їх дітей.

В закладі створений банк даних дітей з особливими освітніми потребами, що містить документи, які необхідні для організації інклюзивного навчання, організовано роботу освітнього ресурсного центру підтримки дітей з особливими освітніми потребами в м. Суми під керівництвом заступника директора з навчально-виховної роботи Бенькалович О.М. Здійснювалися заходи щодо архітектурної доступності навчального закладу для комфортного та безпечного перебування дітей з інвалідністю та особливими потребами: побудовано пандус, спеціальну санітарну кімнату з поручнем, встановлено поручні у коридорах, створено кабінети лікувальної фізкультури та корекційно-розвиткових занять. В закладі працював логопед, інструктор лікувальної фізкультури.

Навчальний заклад учасник міського проекту «Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього навчального закладу» (2012-2017 роки). Проводиться перепідготовка педагогічних кадрів для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. Станом на вересень 2018 року курсову перепідготовку пройшло 4 педагоги. Налагоджено методичну співпрацю із кафедрою інклюзивного навчання СОІПО, викладачі якого проводять на базі закладу методичні заходи (семінари, консультативні пункти, круглі столи, методичні порадики) з інклюзивного навчання. На виконання листа МОН України від 28.09.2012 №1/9-694 та рішень Сумської міської ради у 2017-2018 навчальному році було введено 0,5 ставки практичного (корекційного) психолога.

В бібліотеку навчального закладу надходять підручники спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів (70%), однак їх кількість не відповідає потребі. Заклад забезпечений навчально-методичними посібниками, наочно-дидактичними та індивідуальними технічними засобами для впровадження інклюзивного навчання на 80%. Заклад забезпечено автобусом для підвезення учнів з порушеннями опорно-рухового апарату інклюзивної форми навчання.

Створено умови для здійснення комплексного процесу забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх класах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням

індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей. Система навчально-виховної роботи закладу приведена у відповідність до освітніх потреб дітей з особливими потребами. Освітній процес в інклюзивних класах здійснюється відповідно до рекомендацій ПМПК, індивідуальних програм розвитку учнів з особливими освітніми потребами, індивідуальних навчальних планів, складених на основі типових планів спеціальних загальноосвітніх закладів із урахуванням годин робочих навчальних планів закладу, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами. Вчителі закладу інтегрують навчальний матеріал так, щоб учні з різним станом інтелектуального розвитку вивчали близьку за змістом тему, але на тому рівні засвоєння, який доступний для кожного учня. Простежується позитивний мікроклімат на уроках та на перервах, сформовано активне міжособистісне спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями. Застосовується особистісно-зорієнтований підхід до навчання даної категорії учнів з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності. Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою. Протягом навчального року проводяться психолого-педагогічні консилиуми з питань супроводу учнів інклюзивної форми навчання.

З учнями з особливими освітніми потребами проводилася системна корекційно-розвиткова та виховна робота. Діти залучені до позашкільної роботи з урахуванням їх інтересів, нахилів, здібностей, побажань, віку, індивідуальних особливостей пізнавальної діяльності та стану здоров'я. У освітній процес інклюзивних класів впроваджуються корекційно-розвиткові педагогічні технології, технології освітньої та виховної інтеграції, мейнстримінгу, здоров'язберігаючі технології, тощо.

Здійснюється соціально-психологічний та педагогічний супровід учнів інклюзивного навчання. Працівниками психологічної служби складено банк учнів з особливими освітніми потребами, оформлено індивідуальні картки, індивідуальні програми соціально-психологічного супроводу, психологічні характеристики, індивідуальні програми розвитку, акти обстеження житлово-побутових умов, індивідуальні навчальні плани, матеріали психолого-педагогічних консилиумів.

Для забезпечення якісного супроводу у 2017-2018 навчальному році учнів з особливими освітніми потребами введено у кожному інклюзивному класі по 0,5 ставки асистента вчителя згідно вимог законодавства та 0,5 ставки практичного психолога (корекційного), покращується забезпечення закладу навчально-методичною та наочно-дидактичними посібниками, індивідуальними технічними засобами навчання; збільшується надходження до бібліотеки підручників спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів; обладнано заклад поручнями. У 2017-2018 навчальному році у

логопедичному пункті закладу працював вчитель-логопед Мазна К.М., однак, виділена 0,25 ставки фахівця була розподілена на заняття з учнями інклюзивної форми навчання, а не для учнів початкової школи, які мають мовленнєві порушення. Тому гостро стоїть питання інтенсивної підтримки дітей даної нозологічної групи. Однак, для забезпечення якісного впровадження інклюзивного навчання у закладі потрібно введення: 0,5 ставки логопеда для проведення логопедичних корекційно-розвиткових занять з учнями інклюзивної форми навчання згідно рекомендацій ПМПК; 0,5 ставки медичної сестри шкільного підрозділу для медичного супроводу учнів з особливими освітніми потребами; 0,5 ставки керівника гуртка лікувальної фізкультури для проведення корекційно-розвиткових занять з учнями інклюзивної форми.

В закладі створено систему *виховної роботи*. У 2017-2018 навчальному році продовжено роботу над єдиною виховною проблемою «Виховання самодостатньої життєво грамотної, духовно збагаченої особистості, яка здатна реалізувати свої потенціальні можливості за будь-яких умов» (2 рік). Організовано факультативи виховного спрямування, проводилися виховні місячники та тижні, огляди художньої самодіяльності, спортивні змагання, конкурси, акції, фестивалі, огляди. Триває реалізація програми «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів», ключовим питанням якої є методичне забезпечення готовності педагогів до розв'язання сучасних проблем виховання дітей та учнівської молоді. Особливої актуальності та значимості набуває на сьогодні національно-патріотичне виховання. На нарадах класних керівників, на засіданнях методичного об'єднання класних керівників здійснювався методичний супровід упровадження Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 р. № 743-р щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки. Особливу увагу класні керівники приділяли вихованню в учнів поваги до державної символіки, любові до рідного краю, шанобливого ставлення до національних цінностей, формуванню патріотичних поглядів, дбайливого ставлення до традицій і звичаїв українського народу, вивчення бойових сторінок нашої історії.

Найбільш вдалимими у 2017-2018 навчальному році були заходи превентивного та екологічного виховання. Запроваджувалися нові форми виховної роботи: метод проектів, конверт дружніх питань, розкидання думок, дискусійні качелі, смішинка (цікавинка). Стало традицією закладу проведення громадських виховних заходів: Дня сім'ї мікрорайону із врученням цінних подарунків багатодітним сім'ям учнів закладу, Дні відкритих дверей початкової школи і школи II-III ступенів із проведенням круглих столів для учасників освітнього процесу «Учитель-учень-батьки», акції «Осінні ярмарки» та інші.

В закладі працює *учнівське самоврядування*: парламент (учнівська рада), пошукові, волонтерські та екологічні загони, загони ЮІР, ДЮОПР,

тощо. Створено ансамбль бандуристів «Перлінка», комп'ютерний клуб, образотворчу студію, хореографічний ансамбль, гуртки спортивного (баскетбол, волейбол, карате), народознавчого, еколого-природничого, художньо-естетичного, військово-патріотичного спрямування. Створено музей імені Олексія Братушки, працює євроклуб. Гуртковою роботою охоплено 100% учнів закладу. Налагоджено співпрацю із закладами позашкільля (ПДЮ, спортивними школами, клубами за місцем проживання, музичними школами, тощо. Однак, заступником директора з навчально-виховної роботи Гостіщевою Т.І. формально проводився моніторинг *участі закладу у виховних заходах* різного рівня, що вплинуло на суттєве зменшення результативності порівняно із минулим навчальним роком.

У 2017-2018 навчальному році учні навчального закладу стали переможцями: команда «101» - III місце у міському конкурсі-огляді загонів ДЮРП (керівники Діденко Н.Л., Рогачова Г.М.), ансамбль бандуристів «Перлінка» - III місце у VI юніорському обласному конкурсі вокальної та інструментальної майстерності «Музика душі» у номінації «Вокальні ансамблі» та III місце у Всеукраїнському фестивалі дитячої та юнацької творчості «Чисті роси», міський етап. (керівник Базилева С.А.), міський конкурс-виставка композицій «Збережемо ялинки разом!». Робота учениці 5-А класу «Сніговик» посіла III місце, спортивна команда закладу з волейболу (юнаки, капітан Чех Богдан) – III місце у міських змаганнях з волейболу (керівник Шломенко В.І.), спортивна команда закладу з волейболу – III місце у міських змаганнях з волейболу (керівник Шутько Н.Б.).

За підсумками 2017-2018 навчального року слід відзначити якісну результативну роботу вчителів Рогачової Г.М., Діденко Н.Л., Аленіної В.В., Шломенко В.І., Шутько Н.Б. по підготовці учнів до участі у конкурсах різного рівня. Відзначилися творчою активністю методичні об'єднання вчителів (керівники Пасинок Г.В., Шломенко В.І., Бондаренко С.М.).

У 2017-2018 навчальному році команди закладу прийняли активну участь у міській *спартакіаді* в залік XXVI спортивних ігор: з футболу (юнаки) – V місце (керівник команди Шломенко В.І.), баскетболу (юнаки) - IV місце (керівник команди Шломенко В.І.), з футзалу (дівчата) - IV місце (керівник команди Шломенко В.І.), легкоатлетичного кросу - VI місце (керівник команди Шутько Н.Б.), легкоатлетичного чотириборства - VI місце (керівник команди Шутько Н.Б.), легкої атлетики - VI місце (керівник команди Шутько Н.Б.). Збірні команди закладу прийняли участь у міських спортивно-масових заходах: міському дні фізичної культури, дні здоров'я зі спортивного орієнтування (керівник команди Шутько Н.Б.), «Олімпійське лелечення» X IV місце (керівник команди Шутько Н.Б.), «Козацький гарт» XVIII місце (керівник команди Шутько Н.Б.). Однак, результативність команд закладу знизилася порівняно з минулим навчальним роком.

Протягом 2017-2018 навчального року учні побували на *екскурсіях* по Україні: Екопарк Фельдмана (Харків) у культурних закладах міста Суми. Протягом року працював шкільний євроклуб (керівник Губар О.М.). Члени

евроклубу приймали участь заходах до Всесвітнього дня толерантності (10 учнів 8-А класу) та інших.

Протягом 2017-2018 навчального року в наказах та листах управління освіти і науки Сумської міської ради було відзначено роботу керівника закладу Стайко О.С., вчителів Рогачової Г.М., Роденко С.В., Друшляка А.М., Шломенко В.І., Діденко Н.Л., Бондаренко С.М., Аленіної В.В. Згідно наказу по закладу від 16.05.2017 № 140 «Про заохочення працівників та учнів за підсумками 2017-2018 навчального року» оголошено подяку за творчу працю учителям Діденко Н.Л., Рогачовій Г.М., Базиливій С.А., Глові О.А., Шломенко В.І., Бондаренко С.М. Протягом року нагороджено грамотами 6 працівників закладу. 25.05.2018 року на святі «Останнього дзвоника» цінними подарунками та грамотами нагороджено команди - переможці міських конкурсів, кращих учнів – переможців освітніх та виховних заходів 2017-2018 навчального року. У 2018-2019 н.р. заступнику директора з навчально-виховної роботи Гостіщевій Т.І. потрібно звернути увагу на проведенні міських заходів на базі закладу, покращення форм методичної роботи з класними керівниками, практичне застосування сучасних технологій при проведенні виховних заходів.

Одним з актуальних питань сьогодення є питання *попередження асоціальних проявів* в учнівському середовищі. Заступником директора Гостіщева Т.І. у 2017-2018 навчальному році оновлено банк даних деструктивних сімей закладу. Здійснювався аналіз стану злочинності та правопорушень в межах роботи координаційної ради закладу з профілактики правопорушень, результати обговорювалися на нарадах при заступнику директора. Працювала Рада профілактики, на засіданнях якої порушувалися питання профілактики насильства в шкільному середовищі; співпраці закладу зі службою у справах дітей по роботі із сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах; педагогічного такту як запоруки успішної взаємодії педагогів з батьками учнів. До роботи Ради профілактики залучалися представники ювенальної превенції, служби у справах дітей Сумської міської ради, працівники психологічної служби, члени Ради закладу та батьківського комітету. Членами координаційної ради протягом вересня 2017 - червня 2018 року здійснено профілактичні рейди «Урок», «Канікули», «Діти вулиці», «Кинь цигарку». У закладі налагоджено активну співпрацю з правового виховання школярів та батьків, організовувалися зустрічі з оперуповноваженими ювенальної превенції, спеціалістами ССД. 7 учнів перебувають на обліках (внутрішкільному, в Службі у справах дітей, СЮП Сумського ВП ГУНП Сумської області). Адміністрація та педагогічний колектив неодноразово зверталися до батьків учнів, до профілактичних заходів залучалися представники правоохоронних органів, подано подання до контролюючих органів.

Соціальне середовище учнів закладу складають 176 дітей з повних сімей, 9 дітей з неповних сімей, 9 дітей виховуються прийомними батьками (опікунами), 20 дітей із малозабезпечених сімей, 45 учнів з багатодітних

сім'ях, 2 школярів виховуються матерями-одиначками, 7 дітей-напівсиріт, 3 дітей-чорнобильців, 1 дитина із числа переміщених осіб. Особлива увага адміністрації та педагогічного колективу приділяється учням-сиротам та під опікою, дітям із багатодітних, малозабезпечених та деструктивних сімей, іншим *пільговим категоріям*. Здійснюється соціально-психологічний супровід дітей соціально-незахищених категорій. Практичним психологом проводилися бесіди з батьками та учнями, надавалися індивідуальні та групові консультації. Соціальним педагогом обстежувалися матеріально-побутові умови та виявлялися проблеми в сім'ях дітей. Здійснювався контроль за дотриманням прав дітей соціально незахищених категорій. Дітей пільгових категорій залучали до освітніх та виховних заходів, благодійних акцій, виставок, тощо. Психологом закладу проводилися робота з окремими категоріями учнів-переселенцями; з дітьми, батьки яких беруть участь в АТО. Соціальним педагогом Штикою Р.О. в закладі здійснюється соціальний супровід дітей соціально-незахищених категорій. Проведено обстеження житлово-побутових умов, проводяться бесіди з батьками та дітьми, надаються індивідуальні та групові консультації. Дітей залучено до різноманітних заходів, благодійних акцій. Дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування надано безкоштовні путівки в літній оздоровчий період до табору ДОЦ «Чайка». Вони забезпечені безкоштовною шкільною та спортивною формою.

В закладі працює *психологічна служба*, яка складалася із фахового практичного психолога та соціального педагога, що становить 100 % від потреби. Протягом 2017-2018 навчального року здійснювався психолого-педагогічний супровід учнів закладу, проводилися *психолого-педагогічні консилиуми* в 1,4,5,8,10 класах, що об'єднували зусилля всіх суб'єктів освітнього процесу щодо успішного навчання й повноцінного розвитку дітей різних вікових груп та учнів інклюзивної форми навчання. Практичним психологом викладався факультативний курс «Побудова кар'єри», «Людина і світ професій».

Велася робота щодо виявлення, обліку, соціального захисту *внутрішньо переміщених дітей*, у тому числі дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та інших категорій дітей, які перемістилися без супроводу законних представників з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО. Практичним психологом Сургуч Ю.В. проведена значна робота з дітьми-переселенцями: обстежено житлово-побутові умови їх проживання та виховання; здійснено індивідуальні бесіди з батьками. Дітей, батьки яких беруть участь в операції АТО та дітей-переселенців залучено до позакласної та позашкільної виховної роботи, організовано спостереження за ними під час уроків та перерв з метою дослідження емоційного стану та налагодження міжособистісних стосунків.

У 2017-2018 навчальному році продовжено роботу над реалізацією міського проекту «*Школа сприяння здоров'ю*» виховного спрямування згідно Концепції формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя в

учнів закладу. Основна увага приділялася використанню здоров'язберігаючих технологій, розвитку морально-духовної, соціально-адаптованої, психічно та фізично здорової особистості учня. Активно співпрацювали із громадською організацією «Соціальна взаємодія. Ініціативи. Творчість. Інновації» щодо пропагування здорового способу життя серед дітей, набуття корисних звичок, здійснення просвіти щодо психології міжособистісних стосунків. З метою формування у школярів навичок основ здорового харчування як способу збереження і зміцнення здоров'я у 2017-2018 н.р. учні початкових класів вивчали інтегрований курс «Абетка харчування», у базовій школі введено факультативний курс «Здоров'я дитини –здорове харчування», а в старшій школі спецкурс «Захисти себе від ВІЛ».

З випускниками шкільного підрозділу проводиться активна профорієнтаційна робота. Заклад співпрацює із СНАУ, СДУ, СДПУ ім. А.С.Макаренка, СФ ХНУВС, Сумськими центрами професійно-технічної освіти, дітям та батькам надаються інформаційні консультації, організуються екскурсії та спільні заходи. На базі закладу забезпечено проходження педагогічної практики студентами СДПУ ім. А.С.Макаренка. З метою орієнтації старшокласників у світі професій та професійного самовизначення у майбутньому у 2017-2018 н.р. учнями 9 класу вивчався факультативний курс «Дорослішай на здоров'я». У 2017-2018 н.р. збільшено кількість факультативів профорієнтаційного спрямування «Технологія виготовлення м'якої іграшки», «Людина і світ професій», «Побудова кар'єри») у 5-6, 9-10 класах. З метою соціалізації дітей в сучасному світі, формування свідомої культурної поведінки у суспільстві у 2017-2018 н.р. викладалися факультативні курси: «Християнська етика в українській культурі», «Споживач на ринку послуг», «Етика», «Живи за правилами», «Основи споживчих знань», «Фінансова грамотність».

Важливою роботою закладу є профілактика *дитячого травматизму*, дотримання вимог з *охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки*. У закладі працює служба охорони праці, видаються відповідні накази, проходять навчання працівників, призначено відповідальних осіб. Забезпечено виконання учасниками освітнього процесу інструкцій, особлива увага приділяється безпечному навчальному процесу на уроках трудового навчання, фізичного виховання, фізики, хімії, біології, інформатики, вчителі-предметники та класні керівники проводять інструктажі з учнями, ведуть відповідну документацію. В структуру уроків введено фізкультурні релаксаційні паузи, вправи для очей, пальчикову гімнастику, у початкових класах використовують мішечки з піском, що сприяє профілактиці захворюваності на сколіоз та короткозорість. Під час перерв у школі І ступеня організують музичні динамічні перерви. Систематично на батьківських зборах проводилися зустрічі з лікарями, працівниками психологічної служби. Значну роботу з охорони здоров'я, життя дітей та з

питань безпеки з учнями життєдіяльності проводять класні керівники, підтримується тісний контакт з батьками та медпрацівником.

У 2017-2018 навчальному році під час освітнього процесу травмовано 3 дитини (2 чні шкільного підрозділу та 1 дитина дошкільного підрозділу).

Аналіз статистичних даних стану травматизму серед дітей закладу за 2016-2017 та 2017-2018 навчальні роки свідчить про те, що кількість випадків дитячого травматизму в закладі залишилася сталою (таблиця 9).

Таблиця 9

Терміни	Всього	Шкільний	Мікротравми
2016-2017	4	3	1
2017-2018	4	3	1

Дані про випадки травматизму дітей закладу за 2017-2018 навчальний рік наведені у таблиці 10.

Таблиця 10

Клас	ПІБ учня	Терміни	Характер травми	ПІБ класного керівника
7-А	Кусовник Ігор	30.01.2018	Перелом фаланги на лівій руці	Шутько Н.Б.
6-А	Швачко Антон	21.03.2018	травма руки	Шутько Н.Б.
Дошкільний підрозділ	Беркаш Максим	04.06.2018	травма брови	Чернухіна Ю.В.

Із них перше місце займає травматизм на уроках фізичної культури, але зростає показник травмування учнів за межами закладу. Аналіз статистичних даних медичних установ за останні три роки свідчить про збільшення кількості випадків дитячого травмування у порівнянні з попередніми роками. Протягом 2017-2018 навчального року проводилися Місячник безпеки дорожнього руху, Тижні безпеки життєдіяльності. У закладі активно працюють загони ЮІР та ДЮП.

На виконання законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» у закладі організовано *медичне обслуговування* дітей. Протягом 2017-2018 навчального року організовано проведення батьками щорічних медичних оглядів учнів, надавалася долі карська допомога. За підсумками щорічних медичних оглядів на початку навчального року діти розподілені на медичні групи (або звільнені) при вивченні фізичної культури, протягом навчального року проводиться додаткове зарахування дітей до медичних груп, звільнення від навчальних занять за медичними довідками. З 27.01.2018 року відбулися зміни щодо проходження щорічного медичного огляду школярами. Адміністрацією закладу були проведенні батьківські збори, де батьки були проінформовані щодо змін. Класними керівниками проводилися класні години де особлива увага приділяється небезпеці, а саме: важкі та гострі предмети, електричний

струм, елементи живлення (батареї, акумулятори), газові плити, небезпечні рідини (окріп, оцет, одеколон, отрути, кислоти, розчинники), водойми, лід на водоймах та на доріжках, будівництво, оселя (дах, вікно, балкон), собаки, автомобільна дорога, залізничні колії, отруйні рослини, гриби, бурульки, укуси змій, кліщів, павуків тощо. Протягом навчального року проводилася оздоровчо-профілактична робота в закладі для зміцнення здоров'я та профілактики захворювань: організація раціонального харчування; фізкультурно-оздоровчі заходи (заняття з фізкультури, загартування, прогулянки з рухливими іграми, гімнастика пробудження, щітковий масаж, спортивні свята та розваги) - провітрювання, вологе прибирання, кварцування приміщень. Протягом навчального року проводилася робота по оснащенню медичного кабінету лікарськими засобами для надання медичної допомоги дітям. Відповідно до Державних Санітарних правил і норм влаштування, утримання ЗНЗ медичний кабінет закладу забезпечено на 95%.

На виконання Законів України «Про освіту» (статті 25), «Про загальну середню освіту» (пункт 2, статті 22), «Про охорону дитинства» (пункт 18 абзацу 5 статті 5), «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», Постанов Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 №1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах» (із змінами), від 02.02.2011 № 116 «Про затвердження Порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість»(із змінами), спільного наказу Міністерства охорони здоров'я України і Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005 №242/329 «Про затвердження Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах», рішення Сумської міської ради від 21.12.2017 № 2898 -МР «Про встановлення вартості харчування дітей та учнів у закладах освіти м. Суми» (зі змінами), наказу управління освіти і науки Сумської міської ради від 28.12.2017 №1123 «Про внесення змін до наказу управління освіти і науки Сумської міської ради від 29.08.2017 року № 720 «Про організацію харчування учнів загальноосвітніх навчальних закладів у 2017-2018 навчальному році» з метою забезпечення повноцінного харчування дітей та учнів у закладі було організовано гаряче харчування на суму 8 грн. в день за рахунок місцевого бюджету для учнів 1-4 класів; дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з малозабезпечених сімей, учнів інклюзивної форми навчання, дітей, батьки яких безпосередньо беруть, брали участь у проведенні антитерористичної операції або загинули під час проведення АТО за рахунок місцевого бюджету на суму 14 грн. В закладі організовано харчування вихованців групи подовженого дня. При наявності медичних документів надавалося дієтичне харчування учням. У 2017-2018 навчальному році різними видами харчування (гарячим,

бутербродним та буфетним) було охоплено 72% учнів, що на 2% менше, ніж у минулому навчальному році (таблиця 11).

Таблиця 11.

Охоплено учнів гарячим харчуванням							З них дітей пільгових категорій і відсоток від загальної кількості за категоріями (безкоштовно)										
Всього учнів		1-4 кл.		5-9 кл.		10-11 кл.		Діти, батьки яких беруть участь у проведенні АТО		Діти, батьки яких брали участь у проведенні АТО		Діти, батьки яких загинули в АТО		Сироти та діти, позбавлені батьківського піклування		Діти з малозабезпечених сімей	
К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%
198	72	120	100	50	11	5	-	-	3	2	-	-	8	4	34	17	

В закладі приділялася увага вітамінізації харчування дітей, організовано питний режим. Батьки учнів проінформовані з питань організації харчування, проводилися рейди-перевірки якості їжі та санітарного стану їдальні, анкетування батьків та дітей. Проводиться системна роботи щодо пропаганди здорового харчування та здорового способу життя, безпечності та якості харчових продуктів, необхідності дотримання режиму. Однак, потребує удосконалення роз'яснювальна робота серед дітей старших класів щодо гарячого харчування.

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 27.06.2010р. № 798 в закладі проводилися заходи *оздоровлення*, відпочинку та зайнятості школярів на канікулах протягом 2017-2018 навчального року. З 29.05 по 15.06.2018 року працювали прищільний та профільний табори, в яких оздоровлено 65 учнів. У таборах було організовано 2-х разове харчування на суму 24 грн. (з них 14 грн. – кошти міського бюджету для одного учня на день). З 01.06 по 31.08.2018 року в дошкільному підрозділі закладу проводилися заходи з оздоровлення вихованців. Було оздоровлено 48 дітей. Увага приділялася формуванню здорового способу життя, збереженню та зміцненню здоров'я вихованців. Забезпечувалися умови для збереження оптимального рухового режиму, використовувалися сучасні методи оздоровчо-розвивального напрямку.

Адміністрація закладу здійснює соціальний захист працівників, сприяє підняттю престижу педагогічної праці, суспільного визнання вчителя. Затверджено видатки на заробітну плату, комунальні послуги, харчування. Протягом 2017–2018 навчального року відсутня заборгованість по виплаті заробітної платні працівникам. Своєчасно здійснена виплата відпускних та матеріальна допомога на оздоровлення.

Необхідною умовою сталого розвитку закладу загальної середньої

освіти є належне його *фінансування*. Ресурсне забезпечення закладу проводиться за рахунок коштів міського бюджету, залучаються спонсорські та депутатські кошти. У закладі створена належна матеріально-технічна та навчально-методична база, яка відповідає сучасним вимогам. Працює спортивна та актова зали, спортивний та дитячий майданчики, оформлено 18 навчальних кабінетів, 2 комп'ютерних кабінети, три кабінети дошкільного підрозділу, кабінет ЛФК, музей (навальний кабінет) імені Олексія Братушки, спальня для шестирічок, бібліотека, шкільний харчоблок, тощо. Протягом 2017-2018 навчального року адміністрацією закладу вжито заходів щодо підвищення рівня організації освітнього процесу, створення належних умов для організації освітнього процесу згідно сучасних вимог. Для розвитку матеріально-технічної бази закладу залучено кошти депутатів Сумської міської ради Наталухи Д.О., Амосова Д.В., Вегери О.О. Здійснено капітальні ремонти 2 навчальних кабінетів Нової Української школи, придбано подарунки батькам та учням до шкільних свят, замінено 5 вхідних дверей кабінетів, проведено косметичні ремонти всіх навчальних кабінетів до нового навчального року. У 2018-2019 н.р. адміністрації закладу потрібно спрямувати свою роботу на проведення капітального ремонту актової зали.

Заклад утримується за рахунок освітньої субвенції та видатків Сумської міської ради, яка виділяється на оплату праці, оплату комунальних послуг та енергоносіїв, видатки на харчування дітей, соціальний захист дітей-сиріт і дітей, які залишилися без батьківського піклування, видатки на утримання бюджетних установ та виконання договорів з надавачами послуг. Виділяються видатки спеціального фонду, в тому числі видатки розвитку (бюджет розвитку) на придбання обладнання і предметів довгострокового користування та проведення капітальних ремонтів.

Рівний доступ до якісної освіти – ключове завдання сьогодення. З 01.09.2018 року у закладі освіти буде навчатися 395 дітей, з них 98 дітей в 3 дошкільних групах, 297 учнів у 18 класах (8 класів - початкова школа, 8 – базова школа, 2 класи - старша школа). Інклюзивною формою навчання буде охоплено 33 дітей, з них 1 дитина у дошкільному підрозділі, 32 учнів в 13 інклюзивних класах. Індивідуальною формою навчання охоплено 1 учня.

Завдання, заплановані річним планом роботи НВК № 16 на 2017-2018 навчальний рік, виконані.

Пріоритетними завданнями для педагогічного колективу закладу освіти на 2018-2019 навчальний рік визначено:

1. Забезпечення виконання законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», практичну реалізацію Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, Концепції нової Української школи, Державного стандарту початкової загальної освіти, Державного стандарту базової і повної середньої освіти, Стратегії національно – патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки, Концепції національно – патріотичного виховання дітей та молоді, Концепції профільного навчання в старшій школі, Концепції

розвитку інклюзивної освіти, Основних орієнтирів – виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

2. З метою формування якісного освітнього середовища, спрямованого на розкриття та розвиток здібностей, талантів і можливостей кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками забезпечити:

- реалізацію Концепції «Нова українська школа», державних, регіональних, міських освітніх програм;
- реалізацію єдиної науково – методичної проблеми закладу «Забезпечення рівного доступу учнів до якісної освіти на основі дитиноцентризму шляхом підвищення соціалізації, адаптації до життя в інформаційному середовищі»;
- збільшення груп дошкільного підрозділу, оптимізацію мережі інклюзивних класів з метою здійснення безперервності та наступності у навчанні дітей;
- ефективне управління закладом освіти на засадах децентралізації та автономії в умовах стратегічних змін в освіті, залучення батьків та розвиток партнерських відносин у триаді «педагоги – учні – батьки»;
- формування творчого, відповідального, умотивованого вчителя, готового до самоосвіти, упровадження інновацій, утілення нової мети та стандартів навчання, реалізації «педагогіки партнерства»;
- реалізацію нового змісту та результатів освіти, заснованих на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві, максимального розкриття здібностей учнів;
- покращення національно-патріотичної та волонтерської роботи в закладі;
- оновлення системи методичної роботи відповідно до потреб освіти, надання адресної допомоги педагогам з метою їх професійного зростання;
- розширення участі закладу у дослідно – експериментальній, проектній діяльності міського, обласного та всеукраїнського рівня;
- наступність між дошкільним підрозділом та початковою школою закладу відповідно до Базового державного компоненту дошкільної освіти та Державного стандарту початкової загальної освіти;
- ефективне впровадження в освітній процес оновлених шкільних програм;
- посилення персональної відповідальності педагогічних працівників за якість та результати освітнього процесу;
- створення умов для інтеграції дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних та спеціальних класах, безперешкодного доступу до приміщень;
- соціально – педагогічний супровід та підтримку дітей – сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- психологічний супровід освітнього процесу, захист психічного здоров'я всіх його учасників, надання соціально – педагогічної допомоги учням – переселенцям, членам їх сімей і родичам загиблих у ході АТО;
- проведення превентивної роботи, спрямованої на формування негативного ставлення до протиправних діянь та асоціальних проявів шляхом активізації міжвідомчої взаємодії, залучення до роботи в гуртках, секція учнів, схильних до правопорушень, дітей з деструктивних сімей;
- використання сайту закладу з метою інформування громадськості.